

Η Μάννα : Τί λές, παιδί μου ;
Ο Δασοφύλακας : Πώς μιλάεις από προ-
νιδία, παππούλη; στῆθο με στῆθο παλεύεις με τὰ
δέντρα, μα ὁ πεύκος τῆς κρυάθρουσς σε νίκησε...
Δὲν ἦρθε ἡ Σμαράγδα, παππούλη;

Ο Γερολοτόμος : Θὰ πᾶ νὰ ἰδῶ, παιδί μου,
ὄρα καλή σας. (Ὁ γερολοτόμος φεύγει· ἡ Μάννα ἀκ-
κουμπάει στὸ στρώμα καὶ τὴν παίρνει ὁ ὕπνος. Δυὸ
νιοὶ Λοτόμοι περνώντας ὄζω ἀπὸ τὴν καλύβα κου-
βεντιάζουνε. Ὁ Α΄ : Σ' ἔκραζα με σφουρητό· θὰ
τὸν πιτύχουμε στὸ βγαλσιμὸ ἀπὸ τὴν κορφή νὰ μὴ
μᾶς πάρει μόνο φτερό. Ὁ Β΄ : Θὰν τονε ξεγελάσω
μὲ λαλήματα πουλιῶν· καὶ με τὸ μπέλιγμα τοῦ
προβάτου, νὰ χαμοπετάξει· (τραβάει κατὰ τὸ βᾶ-
θος τοῦ δάσου).

Ο Δασοφύλακας (ποῦ ἀκρουμαίνεται τὸ
τραγοῦδι τῆς Σμαράγδας) : Ἐργετικ... (σηκώνεται
καὶ πάει ὄζω στὴν πόρτα· τὸ τραγοῦδι ἀκούγεται πού
ὄλο κοντοζυγώνει.

Φωτίσανε τὰ ξάγναντα καὶ πήρε ἡ ἀογὴ τὰ χάρδια...
Παραμερηθτε ἡσκιώματα καὶ γείρειται δεντρό μου,
Περάει ὁ νῶς, διαβαίνει ἀητός, διαβαίνει ὁ καρβόλας.

Ἡ Σμαράγδα φτάνει λαχανιάζοντας, ξυπόλυτη
βαστάει στὰ χέρια μιὰ λαμπάδα. Καλημέρα σου
καὶ βοήθεια σου...

Ο Δασοφύλακας : Καλημέρα σου, κυρά μου,
καλημέρα σου, ἀλαφίνα μου.

Ἡ Σμαράγδα (βγάνει μᾶτσο λουλούδια ἀπὸ
τὸν κόρφο τῆς, κ' ἔνα ὕψωμο) : Νὰ κι' ἀγιασμένο
ὕψωμο· νὰ καὶ λουλούδια ἀπὸ τὴ χάρη του.

Ο Δασοφύλακας : Ἄκουσα τὸ τραγοῦδι σου.

Ἡ Σμαράγδα : Τραγοῦδάχα νὰ μ' ἀκούεις.

Ο Δασοφύλακας : Ὅλο τὸ δάσο ἀντιλά-
λας τὴ φωνή σου.

Ἡ Σμαράγδα : Ἀπόστασ· (γέρνει στὴν ἀ-
γκαλιά του)· τρώμαζα διαβαίνοντας σκοταδερά κατα-
τόπια· τὰ νερά πάνταιχα πὼς με κυνηγεῖνε.

Ο Δασοφύλακας : Ἀκῶ τὴ μυρουδιά ἀπὸ
σένα· τὰ σκουτιά σου μουσκοδόλησε ἡ δροσιά καὶ ἡ
ἀγιοσύνη τοῦ ἐξωκλησιῦ.

Ἡ Σμαράγδα : Ἀνέθηκα γιὰ σένα στὴ χάρ-
ρη του.

Ο Δασοφύλακας : Ἀνέθηκες τάμα, κυρά
μου... (τὴ φιλεῖ· πίσω ἀπὸ τὴν καλύβα κρυφακοῦνε
οἱ δυὸ Λοτόμοι : Ὁ Α΄.—σιγᾶ—Δὲ σου εἶπα ; ἄκου-
σα τὸ τραγοῦδι τῆς ἄπιστη καὶ ἀπαράδοτη· θὰ σε
βασανίσω. Ὁ Β΄. Γιὰ ἰδὲς τους σὰν τὰ πουλάκια
παίζουνε ἀγκαλιασμένοι· (φεύγουνε).

Ο Δασοφύλακας : Γιὰ δὲς κείνο τὸ που-
λάκι πού πετάει πρωτόγαλτο στὸ φῶς· εἶ χαρὰ
πού δείχνει τὸ φτερούγισμά του.

Ἡ Σμαράγδα : Ἄκου τὸ νερό πού τρέχει στὴν
κρυάθρουση μιλήματα· γυναίκεια μοιάζει... (Πέφτει
μία τουφεκιά μέσα στὸ δάσο· ὕστερα ἀπὸ λίγο ἀ-

κούγεται μιὰ φωνὴ πού λέει : Τόνε λάβωσε στὴ φτε-
ρούγα· ἔπισε κατὰ τὴν κρυάθρουση. Μιὰ ἄλλη φωνή :
Ὅχι, κατὰ τὸν γκρεμό ! Πολλές φωνές μαζύ : Τρε-
χάτε· στὸν πεύκο τῆς κρυάθρουσς ἕκατσε !—Οἱ φω-
νὲς ἀκούγονται ἀνακατωμένες καὶ λίγο-λίγο χάνον-
ται μέσα στὴ βουή τοῦ ἀγέρα.—Ἡ Σμαράγδα ἡ
Μάννα, κι' ὁ Δασοφύλακας στέκουνε ὄζω ἀπὸ τὴν
καλύβα, τηράζοντας κατὰ τὴ μεριά πού πέφτει ὁ
πεύκος τῆς κρυάθρουσς, κι' ἀκρουμαίνονται τίς φω-
νὲς πού πάλι δυναμώνουνε).

Ο Δασοφύλακας (σὰν ἀφαιρεμένος). Ὁρ-
μᾶνε κατὰ τὸν γκρεμό, σὰ μεθυσμένοι, λές καὶ κουρ-
σεύουνε τὸ δάσο οἱ βουκολάκοι, με τσεκούρια καὶ
πελέκια. Χυμᾶνε με φωνές, κροταλώντας καὶ σπου-
ρίζοντας φοβίρες, στὸν ἀγέρα... Τώρα κοιτάζουμε ψη-
λά κι' ἀναζητᾶνε... ὄρμᾶνε τώρα κατὰ τὸν γκρε-
μό, καὶ σὰν τραγὰ σκαρφαλώνουνε... Νὰ τώρα γυ-
ρίζουνε... κάποιιοι δείχνουνε κατὰ δῶδες καὶ τη-
ράζουνε.

Ἡ Μάννα : Εἶναι κι' ὁ γερολοτόμος... ἀκῶ
τὴ φωνὴ του...

Ο Δασοφύλακας : Νκί, τὴ φωνὴ του...
(Φωνές : Μᾶς μαγιέψανε... οἱ κολασμένοι...)

Ο Δασοφύλακας : Νκί τοι, τώρα γυρίζουνε...
μαζεύονται κάτω ἀπὸ τὸ πεύκο τῆς κρυάθρουσς...
(Φωνές : Νὰ τος, στὴν κορφή καθεται· τηράζει τὰ
φτερά του... ποῖός θ' ἀνεβῆ).

Ο Δασοφύλακας : Σὰν ἀπὸ τὰ δεντρά βγαί-
νει ἡ φωνὴ τους... με τρομάζει ἡ ροβέρα τους...
πὼς τηράζουν δῶδες... Οἱ φωνές : κατὰρα καὶ ντρο-
πή τους, οἱ κολασμένοι.

Ο Γερολοτόμος (ποῦ ἀκούγεται βαθιὰ καὶ
δυνατότερη ἡ φωνὴ του) : Ὅχι... κανένας μὴν τολ-
μήσει νὰ κόψη τὸν πεύκο γιατί με μένα θενά με-
τρηθῆ...

Ἡ Μάννα : Ἐσὺ πού πλανεύεις, γέρο, αἶ
γέρο !

Ο Γερολοτόμος : Εἴμαστε οἱ καλασμένοι...
εἴμαστε ἀνέμποροι... ποῖός θὰ τολμήσει νὰ βαρέση
τσεκουριά ; Ἄς βγῆ ὄμπροστά μου.

Ἡ Μάννα : Μοῦ τὸρκίστηκες ! Θυμήσου με...
Ο Γερολοτόμος : Ὁ πεύκος εἶναι στοι-
χειωμένος... ποῖός θὰ τὸν κόψη ; Ἐλάτε, ὄμπρός, τὰ
τσεκούρια μας, παιδιὰ ! καθένος μονομιάς μιὰ τσε-
κουριά... (Οἱ Λοτόμοι ὄρμᾶνε με τὰ τσεκούρια ὕψω-
μένα κατὰ τὸν πεύκο, μα ξάφνου σταματᾶνε, ρή
χουνε τὰ τσεκούρια χυμοῦ. Φωνές : Μᾶς μαγιέψα-
νε... οἱ κολασμένοι...)

Ο Γερολοτόμος : Δὲ σ' τὸ εἶπα ; πῆστεψε
με !.. (Ὁ Δασοφύλακας ξάφνου ὄρμᾶει μάνητα καὶ
δύναμη γιομάτος· οἱ Λοτόμοι παραμερίζουνε τρομα-
σμένοι· κείνος ἀδράχεται ἀπὸ τὸν πεύκο κι' ἀρχί-
ζει νὰνεβαίνει.

Ἡ Σμαράγδα (τηράζοντας σὰ μαγεμένη κατὰ
κοντινότερο ἀκόμη πού ἡ ἀγνωστὴ Βενετιάνα εἶχε
θεῖο ζουγράφου στὸ Παρίσι, καὶ ἴσια ἴσια τοῦ θεοῦ
τῆς τὸ ἐργαστήρι καθύτανε τώρα ὁ Ἄντρεας. Ἐτσι
ὁ κύριος καθηγητὴς ταίριαζε περίφημα τὴν ἀγάπη
καὶ τὴ μελέτη.

νοστιμώτερο ἀκόμη πού ἡ ἀγνωστὴ Βενετιάνα εἶχε
θεῖο ζουγράφου στὸ Παρίσι, καὶ ἴσια ἴσια τοῦ θεοῦ
τῆς τὸ ἐργαστήρι καθύτανε τώρα ὁ Ἄντρεας. Ἐτσι
ὁ κύριος καθηγητὴς ταίριαζε περίφημα τὴν ἀγάπη
καὶ τὴ μελέτη.

γαλήτερός τῆς φυσικό λοιπὸ νὰ πεθάνη πρὶν ἀπὸ
κείνη. Ἔτσι τὰ εἶχε κανονισμένα ὁ ταχτικὸς ὁ ἄ-
θροπος, ἐπειδὴ, ἀφοῦ παντρέφτηκε με τὸν τρόπο πού
εἶδαμε καὶ πού δὲν πιστέψω νῆτανε ἀπὸ τους πῶ
συνθηθισμένους, παρὰ ξεναντίξ ἀπὸ τους πῶ ποιητι-
κοῦς, ξαναμπήκανε ὄλα στὴ σειρά τους, στὸν ἴσιο
τους δρόμο, σὰ νὰ μὴν τὸν εἶχε ξετρελλάνει ἄλλοτες
ἡ ἀγάπη, σὰ νὰ μὴν εἶχε ποτέ του κάμει τὸν ἐρω-
τεμένο τὸν κυνηγὸ στὰ γεφυράκια καὶ στὰ στενοδρό-
μια τῆς Βενετίας. Τὸ πῶ περιεργὸ εἶναι πού τὸν
κίνετο δὲν τὸν ὑποψιάστηκε ἀπὸ τὴν περίσσια του
τὴν ἀγάπη. Τοῦ φαινότανε πρᾶμα τόσο ἀδύνατο, τό-
σο ἀπίστεφο νὰ χάσει τὴν Ὀλία, πού δὲν τὸ χω-
ροῦσε ὁ νοῦς του. Εἴτανε πότες καὶ βυθισμένος σὲ
μιὰ καινούρια μελέτη—ἀχ ! ἡ ἐργασία ἡ λατρεπτή
του ἐκείνη, τί δὲν τοῦ κόστισε !—εἶχε καὶ τὰ μα-
θήματά του. Νκί μὴν τὰ πολυλογούμε, δὲν πρόσθεξε
στὰ γράμματα τῆς ἀβύσσης, νὰ, λές καὶ τὰ διάβα-
ζε, χωρὶς νὰ βγάξῃ τὸ νόημα· τῆνοιωσε μονάχα πῶ
ὕστερα, ὅταν τοῦ τηλεγραφήσανε πὼς ἡ Ὀλία πῶ
πάει πού πάει.

τὸν πεύκο πού ἀνεβαίνει ὁ Δασοφύλακας) : Ἀνεβαί-
νει... ἀνεβαίνει... νὰ... φτάνει στὴν κορφή... ὁ ἀη-
τός δέρνει τὰ φτερά του... βόηθα, παναγία μου !..
(λιγοθυμάει. Ὁ Δασοφύλακας κατεβαίνει. Οἱ Λοτόμοι
ἄλλοι πέφτουνε κατὰ γῆς καὶ ψάχνουνε γιὰ κάτι,
κι' ἄλλοι στέκουνε ἀποσβολωμένοι καὶ τὸν τηράνε
μὲ θαυμασμό. Ὁ Δασοφύλακας πατάει στὴ γῆς με
περφόρεια, χαμογελάει εὐτυχισμένος, καὶ παίρνοντας
τὴ συνεφερμένη Σμαράγδα ἀπὸ τὸ χέρι τραβάει με-
γαλόπρεπα γιὰ τὴν στράτα πού φέρνει στὴν πολι-
τεία. Ἡ φωνὴ τοῦ γερολοτόμου ἀκούγεται σὰν ἀπὸ
ταφο) : Μαννα ! αἶ Μάννα ! πῶς καὶ μεῖς.

ΣΠΗΛΙΟΣ ΠΑΣΑΓΙΑΝΝΗΣ

Η ΑΝΟΙΞΗ ΚΙ Ο ΑΡΡΩΣΤΟΣ

Τὴν ἀνοιξὴ, ἐπόθησε βάρεια καὶ φλογισμένα
Ἄπ' τὴν ἀογὴ ὁ νῶς ἄρρωστος κι' ἀκόμη ὡς τὰ σπέρνα
Τὴν ἀνοιξὴ, ἐνειρεται με μάτια ἀκροκίμα,
Γι' αὐτὴ, στὸ ἔρμα κλεινὰρι τοῦ, τὸ στήθος τοῦ σπαρὰ.
Μᾶς τὰ πόδια τοῦ ἄπλερο, τὰ σταθια ραγισμένα,
Κ' εἶταν γι' αὐτὸν ἀβόλετο νὰ τρέξῃ στὰ βουνά.
Στὰ ὄρηλα λαγκάδια νὰ διαβῆ, στὰ δάση τὴνθεμένα
Ποῦ ἡ ξεπλανεύτρα ἡ ἀνοιξὴ θεοτικὴ γυρᾶ.
Κ' ἐκεῖ στὸ γλυκοβράδιον με τ' ἀπάλο σκαυδι
Ἰπνος τὸν πῆρε κι' ἐνεῖρο πέφτει στὸ παλλήκαρι.
Βλέπει γερὸς σὲ ἡλιόλουστο πῶς εἶτανε λιβάδι
Μὲ βουσκοπούλες, με πουλιὰ, με κρῖνα γαλιὰ,
Μ' ἔναν αὐτὸ πὼς ἔγερνε στὸ τραφερὸ χορτάρι...
Καὶ τὴν ἀνοξὴ ὁ ἄρρωστος δὲν ξεπῆγε ἔτσι.

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΝΟΣΤΑΛΓΟΥ

Στὴν ἀνθισμένη γλωσσάκι ἀγάλη πού θὰ γύρω,
Μάταια ὄροσούλα ἡ χαρυνγὴ στὰ χεῖλά, θὰ μοῦ φέρῃ
Ἐδῶ με χάρδια κι' ἀπάλο, σὰν πρῶτα, ρόδος μῦρο
Τὸ βραδινὸ τὴ θλίψη μου δὲ θὰ γλυκάνῃ ἀέρι.
Στὴν ἀνθισμένη γλωσσάκι ἀγάλη πού θὰ γύρω,
Πουδὸς ἐγὼ θεὰ γρικὸ—τραγοῦδι δίχως ταῖρι—
Νὰ γύρουνε τραγοῦδιῶν φωνές τραλά τὰ παντα γύρω
Ποῦ θὰ μεθᾶ τῆς ἀνοιξῆς χαϊδέυτικο τὸ χέρι.
Κι' ὅταν χτυπώντας τὰ φτερά στὴν πλατι, ἀρχνιασμένα,
Τὸ στυγερὸ φθινόπωρον ὄρητικὸ προβάλλῃ
Καὶ δῶ ἀφρισμένο πέλαγο καὶ τὰ ὄρη βουρκαωμένα
Κι' ἀφανισμένα γύρω μου τῆς ἀνοιξῆς τὰ κάλλη,
Τότε στὸ στήθος γέρνοντας τὴν κεφαλή, ὁ μητέρας,
Τὴν τελευταία μου πνοὴ θάφισω στὸν ἀγέρα.
Περάεις.

N. I. XANTZAPAS

μῆνους με τοὺς ἀγαπητοῦς. Ὁ καημένος ὁ Ἄν-
τρέας πού ἀκόμη κι' ἂν ξεψυχοῦσε ἡ Ὀλία στὸ Πα-
ρίσι, μπρὸς στὰ μάτια του, ἀπαρηγόρητος θάμνη-
σκε, ὄζω ἀπὸ τὸν καημὸ του, εἶχε τώρα καὶ τὴ συ-
νειδήσή του λαβωμένη, γιατί ὅπως καὶ στὴν ἐργασία
του φιλολογοῦσε τὰ καθέκαστα, με τὸ ἴδιο σύστη-
μα, με τὴν ἴδια τάση, κ' ἡ συνειδήσή του συνήθισε
ὄλα νὰ τὰ φιλολογᾶ, Τόρρερε καὶ τοῦτο ἡ γνωστὴ
μας ἡ ἀγάπη του γιὰ τὴν τᾶξη, γιὰ τὸ ταχτικὸ.
Καὶ τὰ ξεδιάλιζε ὁ δύστυχος τὰ βᾶσανά του ἔνα
ἔνα. Ἐλεγε μέσα του πὼς τὸ κάτω κάτω τί θὰ πῆ
ἀββῶστια στὸν ἄθροπο ; Ποῦ πονεῖς, στὴν ψυχὴ σου
ἡ στὸ κορμὶ σου ; Καὶ ποῖός μπορεῖ νὰ ξεχωρίσῃ στὴν
ἀββῶστια κορμὶ καὶ ψυχὴ ; Μιὰ ἠθικὴ βοήθεια νὰ
σοῦ ἐρῆθ, ἐκεῖ πού τὴ χρειάζεσαι, τὴν ὥρα ὅπου τὸ
νοιώθεις ὁ ἴδιος πὼς τὴ θέλεις, καὶ ἴσως γλύτωσες.
Τέτοια βοήθεια ὁ Ἄντρεας δὲν τὴν εἶδωσε τῆς γυ-
ναικῆς του. Ἡ λύπη του ἀπὸ τότες ἀββῶστισε κι' ἄρ-
χισε καινούρια ζωὴ, δηλαδή ἔρχισε νὰ ζῆ, μερὰ τὴ
μέρα, στιγμὴ τὴ στιγμὴ, με τὴν πεθαιμμένη. Καὶ
καθὼς εἶτανε τὸ φυσικό του, ζοῦσε μαζὶ τῆς ταχτι-
κᾶ, ὄρισμένα καὶ πού νὰ πῆς ἀτάλερτα. Ἐγινε
συντρόφισσά του σὲ κάθε βῆμα καὶ σὲ κάθε πράξη,
ὡς καὶ στὴν παραμικρὴ. Κοῦντιζε τὸ βολῶδι τοῦ τὴν